

About this dossier

Output on: 2024/08/08 12:02 (Europe/Luxembourg)

Status: closed (submitted)

Created: 2024/07/19 11:30

Last updated: 2024/08/08 12:02

Part II, Section 6 - Welfare requirements for animals

Country	Lithuania	Year	2023
Have you any data to report in this period ?	Yes		

6.1 Overall conclusion on the level of compliance achieved

2022–2024 m. DNKP 2023 m. planuota kriterijaus „Gyvūnų gerovės reikalavimų kontrolės ir konsultavimo priemonių įgyvendinimas (proc.)“ vertinimo reikšmė 100 %. Faktinė reikšmė – 100 %. Įgyvendinimas – 100 %.

Rodiklis buvo pasiektas, įgyvendinus numatytus valstybinės kontrolės ir prevencijos veiksmus, nukreiptus pagerinti gyvūnų gerovės situaciją šalyje. Tarnyba kartu su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija tobulino gyvūnų gerovę užtikrinančius teisės aktus, vykdė visuomenės švietimo kampanijas, nukreiptas prieš žiaurų elgesį su gyvūnais, jų žalojimą, toliau stiprino bendradarbiavimą su nevyriausybinėmis organizacijomis, vykdė kontrolės veiksmus išaiškinant nelegalius gyvūnų auginimo daigintojus ir platintojus.

Ūkinių gyvūnų gerovės ir apsaugos reikalavimų įgyvendinimo vertinimas – viena iš prioritetinių VMVT veiklos sričių. Ataskaitiniu laikotarpiu VMVT atliko Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) deleguotas funkcijas dėl kompleksinės paramos reikalavimų, susijusių su ūkinių gyvūnų gerove, patikrinimais. VMVT tikrino Agentūros atrinktų pareiškėjų (ūkinių gyvūnų laikytojų), kuriems taikomi kompleksinės paramos reikalavimai, patikrinimus dėl jų atitikties bendriesiems ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimams (kaip nustatyta Tarybos direktyvoje 98/58/EB), kaulių gerovės reikalavimams (kaip nustatyta Tarybos direktyvoje 2008/120/EB), veršelių gerovės reikalavimams (kaip nustatyta Tarybos direktyvoje 2008/119/EB), o, jeigu pareiškėjas laiko vištų dedeklių ir (ar) viščiukų broilerių, atitinkamai vištų dedeklių gerovės reikalavimams (kaip nustatyta Tarybos direktyvoje 1999/74/EB) ir (ar) viščiukų broilerių gerovės reikalavimams (kaip nustatyta Tarybos direktyvoje 2007/43/EB). Ataskaitiniu laikotarpiu taip pat buvo tiriami visi asmenų pranešimai apie galimus ūkinių gyvūnų gerovės pažeidimus.

Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymu nuo 2027-01-01 bus draudžiama laikyti kailių gavybai auginamus kailinius gyvūnus, prekiauti kailiais ir gaminiais, kurių sudėtyje yra kailių.

VMVT, įvertinusi teigiama prevencinių priemonių (mokymų, seminarų, informacinės medžiagos sklaidos ir kt. priemonių) poveikį, mažinant ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimų pažeidimų skaičių, ataskaitiniu laikotarpiu pavedė daugiau kaip 100 specializuotų seminarų ūkinių gyvūnų laikytojams, sektorinėms ūkinių gyvūnų laikytojus vienijančioms visuomeninėms organizacijoms dėl ūkinių gyvūnų gerovę reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo.

6.2 Official controls, non-compliances and actions/measures on animal welfare on farms

Animals kept for farming purposes (animal category)	Number of production sites	Number of official controls performed	Non-compliances		Actions/measures	
			Total number of controlled production sites	Number of controlled production sites where non-compliances were detected	Administrative	Judicial
Pigs (as defined in the Council Directive 2008/120/EC)	4494	921	809	15	4	0
Laying hens (as defined in the Council Directive 1999/74/EC)	49	64	47	4	2	
Chickens (as defined in the Council Directive 2007/43/EC)	82	92	73	7	1	
Calves (as defined in the Council Directive 2008/119/EC)	27375	765	360	17	13	
Other (specify)						
Fur animals	117	65	49	3	3	

6.3 Analysis and action plan for animal welfare on farms

2023 m. atliekant ūkinių gyvūnų laikymo vietų patikrinimus dėl jų atitikties ūkinių gyvūnų gerovę reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams, nustatyta, kad 96,5 % ūkinių gyvūnų laikymo vietų (nuo bendro patikrinimų ūkinių gyvūnų laikymo vietų skaičiaus) atitinka bendrojo ir specialiojo ūkinių gyvūnų laikymo reikalavimus – jose nenustatyta ūkinių gyvūnų gerovę reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimų.

Atliekant patikrinimus nustatyta, kad 46 ūkinių gyvūnų laikymo vietose (3,4 % ūkinių gyvūnų laikymo vietų nuo bendro patikrintų ūkinių gyvūnų laikymo vietų skaičiaus) neatitinka bendrųjų ir / ar specialiųjų ūkinių gyvūnų laikymo reikalavimų.

Kiaulių laikymo vietose nustatyta teisės aktų reikalavimų pažeidimų, kaip pvz.: nesuteiktas pakankamas fiziologinius ir etologinius poreikius atitinkantis grindų plotas; nesaugios grindys, per didelį betoninių grindų grotelių tarpai; kiaulių garduose nėra arba nepakankamas kiekis priemonių smalsumui tenkinti; kiaulių laikymo vieta netinkamai įrengta, srutos nenuteka; nepakankamas kiekis pakratų garduose; nėra tuščių gardų atskirti agresyvioms ir/ar susirgusioms kaulėms.

Vištų dedeklių laikymo vietose nustatyta teisės aktų reikalavimų pažeidimų, kaip pvz.: reguliariai neatliekama laikymo patalpų ir įrangos dezinfekcija; gaišenos nerenkamos kasdien; nėra kapstymuisi tinkamų priemonių; nepakankamo pločio landos vištoms dedeklėms išėiti į lauko aptvarus; lauko aptvarai be priedangos apsaugančios nuo plėšrūnų.

Viščių broilerių laikymo vietose nustatyta teisės aktų reikalavimų pažeidimų, kaip pvz.: broileriams nesuteikiamas ne mažesnis nei 6 val. trukmės tamsus laikotarpis per parą; viščiukai broileriai laikymo vietose laikomi didesniu, nei leistinu tankumu; nematuojama ir neregistruojama NH3 ir CO2 koncentracija viščių broilerių galvų lygyje; viščiukus broilerius prižiūrintieji fiziniai asmenys neturi kompetencijos pažymėjimo.

Veršelių laikymo vietose nustatyta teisės aktų reikalavimų pažeidimų, kaip pvz.: nesuteiktas pakankamas fiziologinius ir etologinius poreikius atitinkantis grindų plotas; mėšlas, srutos šalinami nereguliariai; veršeliai laikomi pririšti; nėra girdyklų, negauna pakankamo kiekio tinkamos kokybės vandens; reguliariai neatliekama veršelių laikymo patalpų ir įrangos dezinfekcija.

Kailinių žverelių laikymo vietose nustatyta teisės aktų reikalavimų pažeidimų, kaip pvz.: laikymo įranga nesaugi, gali susižaloti; maisto sanaukos susikaupusios tarpuose tarp laikymo narvų; nereguliariai šalinami ekskrementai iš laikymo vietų; kailiniai žvereliai laikomi didesniu, nei leistinu tankumu.

Ūkinių gyvūnų laikymo vietų, kuriose nustatyta reikalavimų nesilaikymo atvejai, atsakingiems asmenims pradėta administracinė teisena.

6.4 Animal welfare during transport

Protection of animals during transport (by species)	Number of official controls performed	Number and category of non-compliances						Actions/measures	
		Fitness of animals	Transport practices, space allowance, height	Means of transport	Water, feed, journey and resting times	Documents	Other	Administrative	Judicial
Bovine	1335	0	0	0	0	10	0	0	0
Porcine animals	539	0	0	0	0	0	0	0	
Ovine/caprine	0	0	0	0	0	0	0	0	
Equidae	200	0	0	0	0	1	0	0	
Poultry	290	0	0	0	0	0	0	0	
Other species									

6.5 Analysis and action plan for animal welfare during transport

Vykdamas gyvūnų gerovės juos vežant oficialiąją kontrolę, per ataskaitinį laikotarpį atlikti 2 364 patikrinimai. Daugiausia patikrinimų (93,9%) atlikta išvykimo vietoje, kaip nurodyta Reglamento (EB) № 1/2005 15 straipsnio 2 dalyje, ir gyvūnų iškrovimo iš transporto priemonės paskirties vietoje (gyvulių skerdykla). 2023 metais, vykdamas oficialiąją kontrolę, nustatyta pavienių teisės aktų reikalavimų pažeidimų. Iš Lietuvos išvežta 6 566 ūkinių gyvūnų siuntos, iš kurių 38,4 % sudaro galvijų, 38,7 % paukščių, 17,2% kiaulių, 5,2 % arklių ir 0,5% avių/ožkų siuntos. Dažniausiai pažeidimai buvo nustatyti galvijų vežimo metu. Iš 10 ataskaitiniu laikotarpiu nustatytų pažeidimų vežant galvijus, nustatyta atvejų, kai buvo vėluojama po kelionės grąžinti užpildytus kelionės žurnalus išsiuntimo vietas VMVT teritoriniam padaliniiui. Nustatytas vienas atvejis, kai Lenkijos vežėjo buvo netinkamai užpildytas kelionės žurnalas. Informacija perduota Lenkijos kompetentingai institucijai. Dėl dokumentų neatitikimo per 2023 metus buvo neišleista viena arklių siunta.

2024 m. ir toliau išliks aktualus gyvūnų gerovės reikalavimų užtikrinimas ilgų kelionių metu ir ypač eksportuojant gyvūnus į trečiąsias šalis.

Planuojant tokias keliones bus kreipiamas dėmesys į ekstremalios temperatūros prognozes ir galimybes užtikrinti tinkamą temperatūrą gyvūnų transportavimo metu, todėl vykdamas oficialiąją kontrolę kelionės dokumentai nebus išduodami esant ekstremalios temperatūros prognozei numatomos kelionės metu.

Siekiant užtikrinti gyvūnų kelionės ir poilsio laiką, tinkamas pašaro ir vandens atsargas, bus tvirtinami tik tokie kelionės maršrutai, kai iš kelionėje numatytų sustojimo punktų bus gauti patvirtinimai dėl pakankamų pajėgumų (vietos gyvūnų iškrovimui, pašaro ir vandens atsargų) ir bus užtikrinamas gyvūnų poilsis, juos tinkamai šeriant ir girdant. Ir toliau bus kreipiamas didelis dėmesys vertinant gyvūnų tinkamumą vežti, vežimo praktikas, transporto priemonėse gyvūnams tenkančias ploto ar aukščio normas.

6.6 Animal welfare at the time of killing

Vykiant gyvūnų apsaugos juos žudant oficialią kontrolę buvo vertinamas skerdyklose skerdziamų gyvūnų apsaugos reikalavimų laikymasis, gyvūnų gerovės specialistų vykdoma veikla, skerdyklose gyvūnų žudymo ir su gyvūnų žudymu susijusius veiksmus atliekančių asmenų kompetencija, kailiams auginamų gyvūnų žudymo ir su žudymu susijusių veiksmų laikymasis, kailinius gyvūnus žudančių ir su gyvūnų žudymu susijusius veiksmus atliekančių asmenų kompetencija. Taip pat vertinta skerdyklose naudojamos įrangos, skirtos svaiginti, skersti ir (ar) žudyti atitiktis Reglamento (EB) № 1099/2009 I priedo reikalavimams ir techninių parametų atitiktis, šios įrangos naudojimo bei svaiginimo, skerdimo metodų taikymo procedūros. Skerdyklose per atskaitinį laikotarpį atliktas 42 patikrinimai, kurių metu aštuoniose patikrintose skerdyklose buvo nustatyta įvairaus pobūdžio Reglamento (EB) № 1099/2009 pažeidimų: ant gyvūnų laikymo aptvarų nepažymėtas didžiausias gyvūnų, kuriuos galima laikyti vieno aptvaro plote, skaičius, dėl asmenų, kurie vykdė gyvūnų skerdimo ir su gyvūnų skerdimu, paruošimu, suvaržymu susijusius veiksmus kompetencijos (neturėjo kompetenciją patvirtinančio dokumento), skerdyklose neatnaujintos standartinės veiklos procedūros ir skerdyklos stebėsenos procedūros, nors pakeistas technologinis procesas ar gyvūnų svaiginimo įranga, elektrinė gyvūnų svaiginimo įranga neišsaugo ankstesnių techninių parametų duomenų. Siekiant sumažinti Reglamento (EB) № 1099/2009 pažeidimų atvejų skaičių skerdyklose, 2024 m. numatyta organizuoti mokymus teritorinių padalinių veterinarijos inspektoriams, skerdyklose valstybinę priežiūrą vykdančioms veterinarijos gydytojams, skerdyklų gyvūnų gerovės specialistams dėl Reglamento (EB) № 1099/2009 nuostatų įgyvendinimo.

Vykiant oficialią kontrolę buvo vertinamos kailiams auginamų gyvūnų žudymo ir su žudymu susijusių veiksmų atlikimo procedūros, kailinius gyvūnus žudančių ir su kailinių gyvūnų žudymu susijusius veiksmus atliekančių asmenų kompetencija, kailinių gyvūnų žudymui naudojamos įrangos atitiktis techniniams parametrams ir šios įrangos ir žudymo metodų taikymo procedūros. Atskaitiniu laikotarpiu patikrintos 32 kanadinių audinių laikymo vietos dėl gyvūnų žudymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų atitikties. Patikrinimų metu nustatyti 2 gyvūnus žudančių asmenų kompetencijos reikalavimų pažeidimai (gyvūnų žudymo veiksmus atliko atitinkamos kompetencijos neturintys asmenys).

2024 m. planuojama tęsti žudomų kailiams auginamų gyvūnų patikrinimus. Pažymėtina, kad nuo 2027 m. šalyje bus draudžiama kailių gavybai auginti kailinius gyvūnus.

Atskaitiniu laikotarpiu likviduojant gyvūnų užkrečiamosios ligos (afrikinio kiaulių maro) židinius buvo sunaikinti ūkiniai gyvūnai: 3 kiaulininkystės ūkiuose nugaišintos 30 įvairaus amžiaus kiaulių ir 2 paukščių ūkiuose 6395 paukščiai.

6.7 Comment box

Oficialios kontrolės veiksmai, veiklos vykdytojai/įmonės, reikalavimų nesilaikymo atvejai, administraciniai veiksmai ataskaitos 6.2 ir 6.4 punktuose skaičiuoti atsižvelgiant į metodus, nurodytus Europos Komisijos 2021 m. kovo 1 d. patvirtintame Komisijos pranešime dėl gairių, kaip pildyti standartinę pavyzdinę formą, pateiktą Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/723, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/625 taikymo taisyklės, susijusios su standartine pavyzdine forma, naudotina valstybių narių teikiamose metinėse ataskaitose, priede, 4 punkte.

Attachments

No